

UFEN EDIM-ITIAI, ÑKUKU ÑKPỌYỌRIYỌ, YE EKIM

Exodus 9:13-35; 10:1-29

ỌYỌHỌ UKPEP-ÑKPỌ 55

Eke Mkpawara

IKỌ IBUOT: “Jehovah ọmọń oto ke ebiet Esiemọ ọwọrọ, ete inọ ererimbot ufen” (Isaiah 26:21).

Enọ Ebiet Udibe

Unọmọ eke okokponde akan eke nditọ Egypt ekebode ke akpa ufen itiokiet okosuk ebebet mmọ. Mme ufen efen akana nte abiak mmọ tutu osim ọwọń esit mmọ. Edi ufen emi akabuaha ye mbom.

Abasi ama ọdọhọ Moses etiń ọnọ Pharaoh ete ke Imọ iyenọ akwa edim-itiat, eke edikponde akan ñkpọ ekededi eke akananam otibede ke isọń Egypt. Eyesọń tutu mbon emi ediwọrọde ke ańwa eyekpa, ntre Moses ama oduri edidem utọń ete atań kpukpru ikọt esie ye mme ufene esie edi ke ufọk. Ke kpukpru mfuhọ emi Abasi akadade etiene nditọ Egypt ama ekebe, owo ekpekere ete ke mmọ eyenim kpukpru se Moses eketińde eyesu ndien ekpefehe eduk ke ufọk. Edi ndusuk mmọ ikabakke Abasi, ntre mmọ ekedu ke ańwa enyuń ekpańa ye kpukpru mme ufene emi mikoduhe ke ufọk ufene.

Ukereke ndien ete ke mmọ oro ekedi ndisime ndidu ke ańwa, nnyuń mkpa?

Jesus oduri nnyin utọń ete ke usen ifuresit Esie ekpere, ndien kpukpru mmọ emi eyomde ndibọhọ enyene ifet nditiene Enye man Enye ada Iyip Esie ofuk mmọ. Edi mme owo eka iso ke usuń nsọń-ibuot mmọ, ifiokke ini eke ufen edisimde mmọ, inyuń inamke mbeńeidem ndisobo ye Abasi. Ọbọń ekeme ndidi ke ini ekededi; ndien mmọ emi ebeńede idem eyedok esesobo ye Enye, ndien mmọ emi esuhode eyebe ke akwa ukut. Jesus ọkọdọhọ ete, owo iba eyena ke mbri; eyeda kiet ekpọń eken. Iban iba eyekọk ñkpọ ke itiat ukọk ibokpot; eyeda kiet ekpọń kiet. Nte ididighe ñkpọ-ndik ndidi enye emi ekpọńde? Spirit ọdọhọ ete “owo eke amade” yak edi, ndien emi ọwọrọ kpukpru owo.

Abasi okonim Pharaoh ke edidem, ama onyuń ọnọ enye akwa odudu. Ikedighe uduak Abasi nte Pharaoh atak; ndien edieke enye okoyomde ndińwana ye Abasi tutu osim utit, Abasi okoyom ofuri ekondo efiok se iditibede ye oruk owo oro. Nte odudu esie okokoń ntre ke iduọ esie akana okpon ñko. Abasi okoyom ndiyarade nte ke Imọ idi Ọbọń ofuri ekondo.

Tutu osim emi, ediwak owo ke eńwańwana nditiń nte ke ufen ikosimke Egypt; edi mfin emi mme ekpep ñkpọ mbańa esit isọń, ekut mme itiat ñwed emi ekewetde ñkpọ ebańa akwa nsobo emi okosimde Egypt, ye ediwọrọ eke ata akwa udim ifin nditọ Hebrew ekewọrọde ekpọń Egypt. Ikọ Abasi ọbọbiońọ eńwan mmọ emi minimke Abasi ke akpanikọ ke kpukpru emana, ndien se Enye eketińde eyewọrọ osu.

Edim-Itiat, Obuma, Ye Emireń-Mireń

Ke ini Moses akanyande esań esie, edim-itiat ọkọtọńọ ndidep, obuma otop ọkpọsọń, emireń-mireń asiaha ndien ikań asak ke isọń. Ediwak owo esibọń akam ke ini mmọ ekopde ọkpọsọń uyom obuma; ọfọn mmọ ndinam ntre, koro emireń-mireń ekeme nditọ mmọ ñwot ke ini ekededi. Edi ñkabaresit emi otode ke ndik ibighike. Ke oyobio ebede, ndik onyuń okurede, owo itighi akam oro aba.

Edim-itiat emi ama okpon tutu abiat mme mfri ińwań, obuń idem mme eto onyuń owot owo ye ufene emi ekedude ke ańwa. Edi oyobio emi ikosimke Goshen. Ndusuk nditọ Israel ema ekop uyom obuma enyuń efiok afanikọń emi okosimde Egypt; ndusuk mmọ ema enyuń ekut emiren-miren emi ñko; edi mmọ ekedi nditọ Abasi, ntre ekedu ke idak ukpeme Esie. Emireń-mireń ikosimke Goshen; edim-itiat ikonyuń idepke ke ińwań nditọ Hebrew.

Mkpọfiok Eke Misańake Ye Edikabaresit

Pharaoh ama ọtọńọ ndikut uńwana. Enye onyime ndien ete idi anam-idiok onyuń ebeńe Moses ọbọń akam ọnọ imọ. Edi enye ikatuaha mkpọfiok ibańa mme idiok-ñkpọ esie. Enye etie nte mme owo emi esemedede koro mme idiok-ñkpọ mmọ ada mmọ esin ke afanikọń, edi ifuhoke koro mmọ eduade Abasi.

Moses ama ọwọrọ ọkpọń iso Pharaoh, anyan ubok esie ke enyọń, ndien oyobio etre. Edi se nte ñwure emi eketienede okponde! Kpukpru mfri ińwań emi ema ekedat ebeńe ukpeńe ema etak; kpukpru eto ema eduqńọ; ndien ata ediwak owo ema ekpańa. Ndo-ndo oro edidem okutde ete ke oyobio etre, enye efre mkpọfiok esie, ndien ototim aka iso ndinam idiok-ñkpọ.

Edisana Uko

Ebeńe Moses ọsọń akan nte ekedide ke akpa. Enye ifeheke Pharaoh (ndien edi ñkpọ mkpaidem nte edidem mikodomoke ndiwot Moses ye Aaron), edi ọsọń ada uko-uko ke iso esie onyuń etiń mme ufen efen ọnọ enye. Spirit Abasi ke esit ikọt Esie ańwam mmọ ndisọńọ nda uko-uko ñkan idiok-ñkpọ ye mme idiok odudu. Imokot ibańa uko eke Daniel ekenyenede ke ini eketińde ikọ ndinam enye ndik ete ke eyesin enye ke obube mme ekpe. Enye ọkọbọń akam nte akam esinamde, onyuń ọbuqt idem ke ukpeme Abasi. Nditọ Hebrew ita oro ema ekeme ndidọhọ ete, “Nnyin ikpaha ndiborọ fi baba ñkpọ kiet. Sese, Abasi nnyin emi nnyin inamde ñkpọ esie emekeme ndinyańa nnyin nsio ke akwa ikań emi asakde: ndien Enye eyenyańa nnyin osio fi ke ubok, O edidem. Ndien midighe ntre, fiok, O edidem, ete ke nnyin ikwe nte inamde ñkpọ abasi fo” (Daniel 3:16-18).

Unana Udia Ọtọ̀nọ Ndidu

Ɗkpọ ama ọtọ̀nọ ndinehere nsọ̀n ke Egypt. Ke esisit ini udia ididuhe ndidia. Edim-itiat ama owot ediwak mfri ndien ke emi etiń ebańa eridi ńkuku-ńkpọyọriyọ emi edibiatde kpukpru se ikọsuhode. Mme asańa-utom Pharaoh ema etọ̀nọ ndidu ke nnanenyin. Nte edidem ikekemeke ndikut nte ke isọ̀n mmọ ọmọń abiara? Nso uńwam ke mme ifin ekeme ndinọ edieke udia miduhe inọ mmọ ndidia? Nso idi ntak eke miyakke mmọ enyọ̀nọ man emem ye uforo ọtọ̀nọ ntak odu ke isọ̀n?

Pharaoh ama ekere se mmọ eketińde onyuiń okot Moses ye Aaron edi ke iso esie. Enye ama ọdọhọ mmọ efiak etiń ukem-ukem se mmọ ekeyomde ndinam, okposuk edi nnyin idiọńode ite enye ama otim ọfiok. Enye ekekere ete ndusuk ke idaha oro Moses eyenyime ọnọ enye idinyuiń ibeńeke se ikponde ntre. Edi Moses ikosioho baba ntọi kiet ifep ke ebeńe esie. Mmọ ekenyene nditań kpukpru inyene mmọ ke ini mmọ edikade ndikpono Abasi, ukem nte nnyin iyakde kpukpru se nnyin inyenede inọ Abasi ke ini nnyin idude uwem ndinem Andinyańa nnyin esit. Moses ama eyire ete kpukpru mmọ enyene ndika ke akwa akai-ikọt ndikpono Abasi: mkparawa ye ńkani owo, iren ye iban, nditọwọń ye ufene ke enań ye erọń. Pharaoh okosuk ọsọsọń ibuoť, ke ntre Moses ama anyan esań esie ke isọ̀n ndien ńkuku-ńkpọyọriyọ ema ewọńọ edi.

Ɗkuku-ńkpọyọriyọ ema eyọhọ kpukpru ebiet. Mmọ ema efuk kpukpru isọ̀n nte owo mikemeke ndisańa ndifik mmọ ke ikpat. Ɗkuku-ńkpọyọriyọ ema eyọhọ mme ufok; mmọ edu ke udim tutu efuk ikpa enyọń. Mmọ ema eta kpukpru awawa ikọń emi edim-itiat mikabiatke. Etie nte Pharaoh ama ọdiọńọ ete edieke ufen emi akade iso, kpukpru mmimọ iyekpańa, ke ntak emi enye ama ọsọsọp ọdọń ekot Moses ye Aaron ini kiet efen. Enye ama onyime ete ke imọ ima idue Abasi, inyuiń idue Moses, edi enye ikatuaha mkpọfiok. Enye okoyom edahado enọ imọ mbak imọ ikukpa. Ke ini Abasi akatańde ńkuku-ńkpọyọriyọ efep, Enye ikosuhoke baba ndomo kiet ke ińwań man ebu, edi onuk mmọ kpukpru esin ke ididuot inyań. Kpa ye oro Pharaoh ikayakke mbio oro eka.

Ata Ọkpọsọń Ekim

Moses ikọtokte edidem ibaańa ufen efen eke editienede. Ke ndinam uyo Abasi, enye ama anyan ubok esie ndien ekim ofuk isọ̀n. Ke eritọńọ, Abasi ọkọdọhọ ete, “yak uńwana odu,” ndien uńwana ama odu. Abasi emi odude ke Heaven, idighe mme abasi emi nditọ Egypt ekekponode, enyene odudu ndikara uńwana ye ekim. Ke ebete abasi ọfiọń ye abasi uńwana emi nditọ Egypt ekebuotde idem, mmọ ema enyene abasi ikań emi unana odudu esie akayararede ke ufen ekim emi. Etie nte ke utọ ini ekim emi uńwana emi ubok owo anamde ikenyeneke ufon. Mbio-obio ikekemeke ndikpọń ufok mmọ ke ofuri usen ita, koro mmọ ikekemeke ndikut usuń. Ekim emi ama ọsọń tutu kpukpru owo ekop ke idem. “Edi kpukpru nditọ Israel ekut uńwana ke iduiń mmọ” (Exodus 10:23). Nte ukpakamaha ndiduń ke usuhore ufok ke Goshen emi uńwana okodude ńkan ndiduń ke ebekpo Pharaoh emi akwa ekim okodude? Nditọ Egypt ema ekut ukut ekim ke usen ita kpọt, edi mme anam-idiok emi ewọńqrede ekpọń Abasi ke eyo emi enyuiń esinde ndikabare esit ọkọrọ ye nditọ Egypt oro eyekop ubierikpe Abasi: “Ebọp enye ubok ye ukot, enyuiń etop enye eduok ke ekim ke esien; do ke eritua eyet ye edita edet eyedu” (Matthew 22:13). Ekim oro eyedu ke nsinsi iditreke.

Usuń mme anditiene-Christ enem adańa didie! “Edi usuń nti owo ebiet uńwana eke asiahade, aka iso ayama, tutu osim ufot uwemeyo” (Mme Ɗke 4:10). Jesus edi uńwana ererimbot idahaemi ndien ke nnyin isimde heaven iyekut ite ufon utin ye ọfiọń ididuhe koro ubọń Abasi eyenam enye ańwańa ndien, “Eyen Erọń onyuiń edide utuenikań esie” (Eriyarare 21:23). Baba owo kiet idinyeneke ndik ke abańa ekim.

Edinyime Pharaoh Ke Ibio-Ibio Ini

Ini kiet efen, Pharaoh ama ekere ndiyak nditọ Israel eka, ini emi ye ńkpri nditọ ńko edi enye okosuk oyoyom mmọ ekpọń mme enań ye mme erọń mmọ ke isọ̀n Egypt. Moses ikonyimeke. Kpukpru ńkpọ ekenyene ndika! Abasi ọkọdọhọ ntre; ke esiode emi efep, edieke mmọ ekpekade ke akwa akai-ikọt ye ibat-ibat uman enań ndinam uwa nnọ Abasi, mmọ ekpenam didie edieke Abasi oyomde mme erọń? Me edieke mmọ ekpedade mme erọń, ndien Abasi oyom enań. Ke ebete oro, ofuri udim owo oro ekpenyene ndinyene se ediade ke ini mmọ edude ke akwa akai-ikọt.

Mme ebeńe Moses ama ayat Pharaoh esit tutu enye (Pharaoh) ọdọhọ Moses ọnyọń okufiak edi aba ke iso mmọ. Moses ama onyime ndikpọń iso Pharaoh, ndinyuiń ntre ndifiak ndi, edi mbemiso enye ọkpọń, Moses ama oduri Pharaoh utọń abańa akpatre ufen emi ekedide mkpańa mme akpan.

MME MBUME

1. Ke nso utọ usuń ke ekewut nditọ Egypt esit mbom ke ọyọhọ ufen itiaba? Nte mmọ ema enyime emi? Nso ikotibe ye mmọ emi mikenyimeke?
2. Nnyin idinam didie ibọhọ ubierikpe Abasi?
3. Nte Moses ama efehe ndik Pharaoh? Nso idi ntak?
4. Adańa didie ke ikpenyene ndinọ Abasi se nnyin inyenede ke ini ikponode Enye?
5. Ekim ọkọsọń didie ke Egypt ke ọyọhọ ufen usukkiet? Nte ekim ama osim isọ̀n Goshen?